

Zaopatřovací příspěvek

Novelizace zákona o SPOD

Zákon č. 363/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

➔ účinnost od 1. 1. 2022, s odloženou účinností některých novelizačních bodů, konkrétně:

- novelizační body týkající se zakotvení zákazu umístování děti do 3 let nebo do 4 let věku do náhradní ústavní péče
➔ účinnost od 1. 1. 2025
- novelizační body týkající se zrušení úpravy nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte a na odměnu pěstouna ve vztahu ke zletilým nezaopatřeným dětem po skončení pěstounské nebo poručnické péče
➔ účinnost od 1. 1. 2028

Novela zákona o SPOD: **Zaopatřovací příspěvek**

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Zavedení jednotné úpravy zaopatření mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti nebo plné svéprávnosti odcházejí z pěstounské péče, poručnické péče nebo z ústavní výchovy (včetně péče ZDVOP) a nadále splňují podmínku nezaopatřenosti → **opakující se zaopatřovací příspěvek pro tyto zletilé nezaopatřené děti ve výši 15 000 Kč měsíčně**, pokud
1. náhradní péče bezprostředně před dosažením zletilosti nebo plné svéprávnosti trvala alespoň **12 měsíců** (ústavní výchova, ZDVOP, zprostředkovaná PP) nebo **3 roky** (nezprostředkovaná PP),
 2. oprávněná osoba je **nezaopatřeným dítětem** podle zákona o SSP,
 3. nebyla pravomocně **odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody**, který dosud nebyl zahlazen, a
 4. má vypracován **individuální plán mladého dospělého** a poskytuje sociálnímu kurátorovi OÚORP součinnost při jeho vyhodnocování a aktualizaci

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Požadovaná doby trvání náhradní péče před dosažením zletilosti / plné svéprávnosti je splněna také v případě že,
 - v průběhu trvání náhradní péče došlo ke změně osoby pečující ke změně poskytovatele služeb v zařízení ústavní výchovy;
 - mladý dospělý byl bezprostředně před svěřením do pěstounské péče v ústavní výchově alespoň po dobu 12 měsíců po sobě jdoucích (1 rok ÚV a min. 1 den PP)
 - mladý dospělý byl bezprostředně před nařízením ústavní výchovy nepřetržitě alespoň 1 rok v pěstounské péči a následně nařízená ústavní výchova trvala alespoň 6 měsíců po sobě jdoucích (1 rok PP a min. ½ roku ÚV).

- Doby, po které trvala péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, **se pro účely splnění požadované doby trvání náhradní péče sčítají**, pokud jednotlivé druhy péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek **na sebe bezprostředně navazovaly**.

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Do požadované doby trvání náhradní péče před dosažením zletilosti / plné svéprávnosti se započítává také
 - doba, po kterou byl mladý dospělý svěřen do osobní péče osoby pečující na základě usnesení soudu o nařízení předběžného opatření,
 - doba, po kterou byl mladý dospělý v plném přímém zaopatření ústavního zařízení na základě usnesení soudu o předběžné úpravě poměrů dítěte nebo o výchovném opatření podle § 13a,

pokud tato doba bezprostředně předcházela dni, ke kterému se stalo vykonatelným rozhodnutí soudu o péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek (tj. rozsudek soudu o pěstounské péči, o jmenování poručníka dítěti nebo o nařízení ústavní výchovy, včetně svěřením dítěte do péče ZDVOP podle § 971/2 o.z.).

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Kvalifikovaná doba trvání náhradní péče před dosažením zletilosti / plné svéprávnosti se nevyžaduje za předpokladu, že oprávněná osoba byla do náhradní rodinné nebo ústavní péče **svěřena z důvodu jejího oboustranného osiření.**
- V případě svěřením oprávněné osoby do nezprostředkované pěstounské péče se zkracuje požadovaná doba trvání náhradní péče **z 3 let na 12 měsíců** v případě, že důvodem svěřením dítěte do pěstounské péče bylo
 - prohlášení rodičů za nezvěstné,
 - pobyt rodičů ve zdravotnickém zařízení nebo v pobytovém zařízení sociálních služeb, nebo
 - vzetí rodičů do vazby nebo nástup rodičů do výkonu trestu odnětí svobody.

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Na žádost mladého dospělého může Generální ředitelství ÚP **rozhodnout o odstranění tvrdosti zákona** a prominutí splnění podmínky
 - trvání náhradní péče do dne dosažení zletilosti nebo nabytí plné svéprávnosti,
 - doby trvání náhradní péče bezprostředně před dosažením zletilosti nebo plné svéprávnosti.

- S nárokem na opakující se zaopatřovací příspěvek je **vyločen souběh**
 - s uplatněním nároku zletilého nezaopatřeného dítěte na příspěvek na úhradu potřeb dítěte a nároku bývalého pěstouna či poručníka na odměnu pěstouna (příspěvek při pěstounské péči),
 - s poskytováním plného přímého zaopatření školským zařízením pro výkon ústavní výchovy po dosažení zletilosti na základě smlouvy nebo na základě prodloužení ústavní výchovy.

- **Do konce roku 2027** je však pro oprávněné osoby odcházející z pěstounské péče zachována **možnost volby** mezi uplatněním nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte (+ na odměnu pěstouna pro bývalého pěstouna/poručníka) a mezi uplatněním nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek.

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Individuální plán mladého dospělého (§ 50d) obsahuje dle zákona s ohledem na zdravotní stav, možnosti a schopnosti mladého dospělého zejména stanovení rozsahu spolupráce mladého dospělého a sociálního kurátora, vymezení způsobu přípravy na budoucí povolání a samostatné hospodaření, způsobu pomoci při hledání bydlení a zaměstnání, přípravu na partnerský a rodinný život.

!! Jednotlivé body obsahově identifikuje mladý dospělý sám a sociální pracovník / sociální kurátor jej při tom doprovází a pomáhá s formulací a upřesněním přání mladého dospělého.

!! Sociální pracovník / sociální kurátor nezodpovídá za život mladého dospělého => je jeho oporou a podporou.

- Individuální plán mladého dospělého se vypracovává **před podáním žádosti** o opakující se zaopatřovací příspěvek podle § 50b. Požádat o vypracování individuálního plánu může dítě nejdříve 6 měsíců před dosažením plné svéprávnosti.

Zaopatřovací příspěvek opakující se (§ 50b)

- Orgán sociálně-právní ochrany (příslušný OÚ ORP) je **povinen informovat sociálního pracovníka /sociálního kurátora o ukončení péče** zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek (tj. o nadcházejícím ukončení pěstounství, poručenství nebo ústavní výchovy) **nejméně 6 měsíců před tímto ukončením** a poskytnout mu informace pro navázání spolupráce sociálního pracovníka a mladého dospělého.

!! Předání informací by se mělo vždy odehrávat se souhlasem nezletilého klienta

- Sociální pracovník / sociální kurátor je povinen společně s mladým dospělým **aktualizovat individuální plán a potvrdit spolupráci mladého dospělého při jeho naplňování nejméně jednou za 6 měsíců**, a to pro potřeby ověření nároku na výplatu dávky pro ÚP.
- Mladý dospělý je ze zákona povinen **poskytnout sociálnímu kurátorovi OÚ ORP součinnost** při vypracování individuálního plánu mladého dospělého, jeho aktualizaci a vyhodnocování, a to v termínech stanovených obecním úřadem obce s rozšířenou působností, a plnit podmínky v něm stanovené.

!! Míra součinnosti se zásadně odvíjí od potřeb klienta a nastavení jeho individuálního plánu.

Novela zákona o SPOD: **Zaopatřovací příspěvek jednorázový (§ 50c)**

- Nárok na **jednorázový zaopatřovací příspěvek ve výši 25 000 Kč** vznikne mladému dospělému, který byl ke dni dosažení zletilosti nebo plné svéprávnosti v pěstounské péči, poručenství nebo v ústavní výchově, pokud
 - není nezaopatřeným dítětem nebo
 - přestane splňovat podmínky nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek.

- Jednorázový zaopatřovací příspěvek nahradí pro děti odcházející z NRP dosavadní jednorázový příspěvek při ukončení pěstounské péče, na který bude vznikat nárok nejpozději do 31. 12. 2021.

Novela zákona o SPOD: **Zaopatřovací příspěvek jednorázový (§ 50c)**

- Jednorázový zaopatřovací příspěvek nenáleží
 - za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte a odměny pěstouna nebo příspěvku při pěstounské péči,
 - za dobu poskytování plného přímého zaopatření školským zařízením pro výkon ústavní výchovy po dosažení zletilosti na základě smlouvy nebo na základě prodloužení ústavní výchovy,
 - v případě, že mladému dospělému byla školským zařízením pro výkon ústavní výchovy poskytnuta po ukončení ústavní výchovy věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek podle § 33 zákona č. 109/2002 Sb. v hodnotě odpovídající výši jednorázového zaopatřovacího příspěvku.

Novela zákona o SPOD

**DOTAZY
????**

Děkujeme Vám za pozornost a spolupráci!

Tým oddělení koncepce náhradní rodinné péče MPSV

*Tým oddělení koncepce ochrany práv dětí a transformace služeb pro ohrožené
děti a rodiny MPSV*